

Charlotte Ostertag

Så er vi på vejen igen Birgit, Vi er på vej mod Skanderborg. Hvem er det, Vi skal snakke med der?

Birgit Stenbak Hansen

Vi skal tale med en landmand i dag. Det er Claus Fenger. Ud over At. Være landmand, så er han også. Næstformand i Odder Skanderborg landboforening og. Ikke mindst. Medlem af. Den lokale trepart, den der hedder Horsens Fjord.

Charlotte Ostertag

Det bliver interessant og skulle snakke med en landmand synes jeg. Hvad tænker du, der bliver interessant at tale med ham om?

Birgit Stenbak Hansen

Jeg synes det bliver ret interessant at høre fra en ret central part i de lokale treparter. Hvad, hvad er motivationen og hvad? Hvad tænker han om det hele simpelthen?

Charlotte Ostertag

Det skal vi ned og have svaret på. Du lytter til "På vej mod et grønt Danmark" KL's nye podcast om den grønne trepart.

Birgit Stenbak Hansen

Mit navn er Birgit Stenbak Hansen.

Charlotte Ostertag

Og jeg hedder Charlotte Ostertag.

Birgit Stenbak Hansen

Tak og sammen tager vi ud på landevejen for at besøge en masse af de gode folk, der nu skal gøre den grønne trepart til lokale virkelighed.

Charlotte Ostertag

Vi skal tale med kommunalpolitikere, landmænd og naturfolk.

Birgit Stenbak Hansen

Og sammen skal vi tale om Hvordan vi i fællesskab kan lykkes med opgaven.

Charlotte Ostertag

Jeg glæder mig til at blive klogere i godt selskab.

Birgit Stenbak Hansen

Og jeg lover at opføre mig nogenlunde pænt.

Charlotte Ostertag

Hvad end der sker. En ting er sikkert.

Birgit Stenbak Hansen

Vi er på vej mod et grønt Danmark.

Charlotte Ostertag

Dav Charlotte, goddag.

Birgit Stenbak Hansen

Goddag, Claus Fenger. Nu er jeg jo KL-menneske ja tak fordi vi må snakke med dig.

Claus Fenger

I lige måde. Vi glæder os til det.

Birgit Stenbak Hansen

Godt.

Charlotte Ostertag

Claus Fenger du er landmand og du sidder som næstformand i Odder Skanderborg landboforening du er kommet med i den lokale trepart. Det arbejde du skal til at lave, hvad tænker du om det?

Claus Fenger

Jamen det er først og fremmest en kæmpe udfordring og noget en ny måde at gribe det hele an på, men jo også en måde at se det lokale og arbejde med det lokale, som vi har efterspurgt i mange år, i stedet for den her generelle, meget bredtfaavnende regulering. Så komme ned og kigge på, hvad er det for nogle lokale ting, som vi kan gøre det bedre? Og jeg glæder mig til at komme i gang, fordi at vi som landmænd er lige så trætte af alt den dårlighed man hører om der var i medier og i presset som andre er af at Det har vi som et kæmpe ønske om at komme til at arbejde med at gøre det bedre på.

Charlotte Ostertag

Din motivation for at gå ind i den her, hvad er det?

Claus Fenger

Jamen Jeg vil sige der er flere punkter. Det først og fremmest, det er jo at få skabt et bedre miljø og vandmiljø og natur og biodiversitet. Og få løst nogle af de udfordringer Vi har deromkring. Men lige så meget så har jeg jo en drøm om, at Vi skal være et stort landbrugsland i fremtiden også. Og skabe den der balance mellem de to ting og skabe ro omkring Vores produktion, for Jeg synes Vi er i alt for mange år bøvlet med iltsvind og med kvælstof og de her debatter der har været frem og tilbage der hvor Vi har kæmpet og Det har været, Ikke særlig pænt altid på begge sider af gærdet, og nu kunne vi jo godt tænke mig at vi kunne få en eller anden balance i tingene, så så vi også havde nogle gode fornuftige rammer i at producere fremover.

Birgit Stenbak Hansen

Claus jeg sidder og tænker på når du Sådan er valgt til noget i landbo fødevarer, så skal du jo også stå på mål for noget af det som landbrug fødevarer siger ja til hvordan kunne i finde på at sige ja til og gå med i grøn trepart?

Claus Fenger

Jamen, det tror jeg, Det er den her motivation, hvor vi siger, nu har vi. Vi har kæmpet med mange ting, og der har været så meget, hvor vi synes jamen lige meget hvor meget vi gør det her, så rent fagligt, så kommer det ikke til at virke. Eksemplet efterafgrøder de sidste 10 år eller 20 år for at se det vildt har vi kæmpet og kæmpet og kæmpet, og Vi har bøvlet og Det har været træls og Det har været datoer, og Vi har føler os. Presset på Vores faglighed og og samtidig med så ser vi ikke, at det her ikke bliver ikke de sidste 10 år. Der er ikke sket nogen relationer. OK, Vi har produceret flere fødevarer uden at udlændinge er blevet større, men Der er ligesom ikke kommet det her bedring som man som samfund efterspørger. Og derfor så så har vi haft den her lyst til at sige, at vi er nødt til at kigge på det på en anden måde og finde nogle andre værktøjer lokalt til at få det til at fungere. Nu er det jo ikke mig der har opfundet den. Det var jo helt i toppen med Søren Søndergaard II personificeret men det tror jeg Det er. Det er nogle af tankerne bag det.

Birgit Stenbak Hansen

Vi talte lidt om Charlotte, får I tæske fra jeres medlemmer?

Claus Fenger

Vi har lige snakket om Vi har lige holdt bestyrelsesmøde her, inden vi gik herind og nej det, det gør vi faktisk ikke. Vi oplever masser af frustration over, at nu får landbrugets skyld igen, og Der er også noget med nogle overløb og nogle kloakker og Sådan noget. Hvad med det og hele den der kasten frem og tilbage, men jeg har oplever egentlig, og det gør vi selvfølgelig også meget ud af at kommunikere som bestyrelse, og som man må fødevaremedlem. At vi går ind i det her

og prøver at finde de bedste løsninger, vi går ind i det for at finde der, hvor vi får mest for pengene. De største reduktioner for pengene, samtidig med at vi kan opretholde en stor og stærk landbrugsproduktion, som kan beholde den her kritiske masse for at være en et effektivt landbrug og fødevareproduktion i fremtiden.

Charlotte Ostertag

I skal jo finde en masse hektarer og en masse en masse reduktion af kvælstof, er alle lige positivt indstillet over for den opgave?

Claus Fenger

Næ, Jeg tror Vi er lige så forskellige som alle andre lag i det her samfund. Det kan vi jo se der er traktor demonstrationer, og nu må vi nok være nok, og vi må se den stol for døren. Men, men Jeg har bare ikke fundet den dør endnu, hvor man kan sætte den der stol for og sige nej, så derfor så tror jeg Vi er nødt til at omfavne det samme bund vi er i og finde nogle løsninger på de udfordringer Vi har og det tror jeg vi kan via dialog.

Charlotte Ostertag

Men det må jo også betyde at i har nogle kritikere inden for de indre linjer?

Claus Fenger

Helt sikkert helt sikkert, der er masser af udfordringer og knaster som Vi skal arbejde med og jeg plejer at sige at de medlemmer Vi har i foreningen det er, og mit bagland, det er mine ressourcer, men Det er også mine begrænsninger. Hvad vil i være med til? Og det her er jo frivilligt så så Jeg kan, jeg kan gå ind i det her og sige jamen altså. Med det overblik vi kan skabe her, hvordan gør vi det mest effektivt? Hvordan får vi mest ud af det? Det her ord multifunktionelle det det er jo, det er jo enormt vigtigt. Og hvordan går vi så ud og gør det i virkeligheden?

Charlotte Ostertag

I lokal trepart Horsens Fjord, der er i jo blevet stillet nogle opgaver i skal have løst. Hvad er det I skal løse? Hvad er jeres udfordring?

Claus Fenger

Jamen. Altså Der er jo først og fremmest kulstof og kvælstofdelen, som vi nok er den, som vi vil kaste os først over. Og så er der jo biodiversitet og hvad hedder det grundvandsikringen bagefter. Og det er helt sikkert at, at vi skal jo prøve at angribe det her på en måde sådan at Vi har størst mulig sandsynlighed for at få det til at lykkes efterfølgende også og det er den måde vi prøver at gå ind i det på.

Birgit Stenbak Hansen

Vi har lavet sådan en podcast før, og der talte vi med en om, at der skal drikkes rigtig meget kaffe. Drikker du kaffe?

Claus Fenger

Jeg drikker kaffe, og Jeg kan godt spise kage også og jeg faktisk et af de første samtaler vi havde med DN lokale udvalg. Det var jo at, at det her ord konsensus det skal det skal fremgå af vores konsortium og hvis vi ikke opnår det, jamen så må vi drikke en kop kaffe mere. Og det var ordet, det vi sagde til hinanden. At så er det simpelthen sådan vi gør det, for det skal vi.

Birgit Stenbak Hansen

Der er noget jeg sidder og tænker på. Du har sagt at vi skal stadigvæk være et stort og stærkt landbrugsland og producere fødevarer og producere til vores dyr og så videre, kan vi godt det når vi skal reducere hvor meget der er under plov i Danmark?

Claus Fenger

Jamen Det er Vores mål. Det er Vores ønske. Jeg er ikke her og har ikke sat mig i en trepart for at afvikle dansk landbrug det. Det ville jeg være ret tydelig omkring. Jeg vil løse nogle af de konstante udfordringer eller være med til det. Som Vi har haft i mange år, men Jeg er her for at sikre, at de kæmpe elevopbud, der er på vores landbrugsskoler. Vi har jo de største landbrugsskoleelevertal nogensinde, at det kan fortsætte eller i hvert fald i nyere tid, at det kan fortsætte. Øh, og at de har en fremtid at arbejde for, så vi sikker sig at dansk fødevarerproduktion og Dansk landbrug er en magtfaktor på udvikling af viden og løsninger til resten af verden, men også leverandører af gode sunde, sporbar, kvalitets fødevarer jo til hele verden. Og hver gang jeg tager på ferie, så finder jeg danske fødevarer ude i supermarkederne og nogle gange på de på de dyre hylde også oftest på de dyre hylde.

Charlotte Ostertag

Vi snakker jo også om at skulle finde nogle hektarer, og du er faktisk en af de landmænd, som selv er i gang med at lave et lavbundslandsprojekt og over 100 hektarer, er der mulighed for at lave projekt der. 1/4 af dit din jordbesiddelse går til det. Man kan sige, der går du jo foran, men hvordan får du skubbet dine landmandskolleger med i den retning?

Claus Fenger

Jamen det er faktisk ikke så svært fordi at vi er. Vi er. Vi er en del af et rigtig stort lavbundsareal. Vores ejendom ligger lige ned til det og er faktisk placeret der og har sin styrke der. I og med at Vi har køer, og køer de spiser græs og det kan der gro rigtig meget af nede i Sådan et lavbundsareal, så det vil være en force for Vores virksomhed i mange år. Nu er det så vendt om, og det ved vi godt, fordi Arla de laver et klimatjek, og derfor bliver det nøje beskrevet og dokumenteret. Hvor stor en belastning der kommer fra Vores lavbundsarealer, så vi er udmærket med på udfordringen og derfor så er vi også klar over, at vi har en forpligtelse til at

løse det. Og når vi så ser på det projekt, som Vi er med i og en del af, som Naturstyrelsen kører i deres gennem lavbundsordning. Så kan vi se vi er, der er små 400 hektar i det her lavbundsareal. De 170 af dem er er drevet af landmænd, og jeg driver de 120 af dem, så jeg fylder ret meget dernede. Til gengæld så er der 129 lodsejere i Sådan et lavbundsprojekt der et areal. Og jeg oplever faktisk ikke, at Det er landmændene. Det kan godt være, og Det er meget personligt og min virksomhed, der fylder mest og den der har den største udfordring men. Men Det er ikke landmændene, Der er den, Der er den største modstander af det her. Det er andre som ikke er så godt inde i. Hvad er det egentlig der skal ske? Hvad er det en for en opgave, vi står foran? Virker det her overhovedet? Vidensniveauet og berøringen med problematikken? Det det, Det er en langt større udfordring ved de her eller mindre lodsejere, de har måske hørt om. Kulstofudfordringen en to gange. Jeg hører næsten dagligt om den, og Det er simpelthen forskellen, tror jeg.

Birgit Stenbak Hansen

Tænker du, at den lokale trepart kan noget, der i forhold til vidensdele kommunikation komme lidt ud?

Claus Fenger

Ja, jeg føler allerede. Vi har været lidt i gang med det der har været lodsejer møder, hvor jeg også som en af de store lodsejere har været oppe og sige. Min, og nu må vi jo tage en beslutning her på et oplyst grundlag og lad os følge projektet og lad os blive mere vidende om det her. Lad os køre det igennem og se hvordan løsningen kunne blive i sidste ende og så den. Hvad skal man sige? Metode, den kender jeg godt i forvejen og det tror jeg Sådan set altså bare det at tale sammen og blive mere oplyst på alle sider og alle parter. Det kan man sagtens opnå på den måde.

Birgit Stenbak Hansen

Jeg er lidt nysgerrig efter i forhold til landmandskredse, lodsejerkredse. Hvad tænker i om skovrejsning?

Claus Fenger

Jamen vi, Vi har jo klar rækkefølge, hvad vi synes der er mest effektivt, hvis vi snakker, og det vil være, hvad Det er for et problem, vi skal løse eller udfordringen, Vi skal løse. Hvis vi snakker kvælstof, så er vi jo meget tilhænger af vores vådområder, minivådområder, fordi enormt effektiv på arealniveau. Skovrejsning til at løse kvælstofs problemet isoleret set er jo ikke ret effektivt og vil jo tage en masse af vores drift ud, så vi er i hvert fald nødt til. At arbejde for som landbrug, at vi får så mange, hvad skal vi sige? Hatte hængt på den enkelte hektar Sådan at vi løser 1 1 1 kvælstofproblem. Vi løser et grundvands udfordring eller ønske og, og vi løser noget med biodiversitet også og den vej, og så vi får effektiviseret det der. Men jeg må også erkende,

jeg har haft medlemmer som har ringende ind og sagt, vi vil godt have vild natur, men ville ikke have skov. Vi ville ikke bo i en skov, og det er jo den enkelte lodsejers beslutning i sidste ende hvad det skal være.

Charlotte Ostertag

Da i mødtes i den lokale trepart her for nylig. Der mødte du jo også nogle af alle de andre parter, både politikere, men også Danmarks Naturfredningsforening, Naturstyrelsen og sådan noget. Hvad var det for en oplevelse?

Claus Fenger

Det var en god oplevelse og jeg følte allerede i de pauser, vi havde, når vi fik noget dialog, også når vi sad i den her workshop og talte om tingene, at vi kunne spare rigtig godt med hinanden. Vi kunne gøre hinanden klogere på hvad. Hvad er det for nogle udfordringer, og hvad er det for nogle? Systemmæssige udfordringer vi møder hvorfor? Hvorfor er der ikke det her flow i den arbejdsgang her, som man kunne ønske sig og sådan ligesom gøre hinanden klogere på alle begge sider eller alle sider? Og jeg synes Det var en rigtig positiv oplevelse at få den her nære dialog og kontakt med de involverede parter der er.

Charlotte Ostertag

Hvad tror du det bibringer at I har den gode dialog på tværs?

Claus Fenger

Jamen altså Der er et udtryk der hedder for samtale, fremmer forståelsen, og det tror jeg bare Det har jeg nævnt rigtig mange gange i rigtig mange sammenhænge og det det holder vi fast i og tale sammen om tingene og det det det det bliver vi. Det bliver vi kun klogere af og dygtigere af og mere effektiv.

Birgit Stenbak Hansen

Der må være nogle barrierer og nogle konflikter, du som kan forudse og er der nogen du kan pege på allerede?

Claus Fenger

Jamen det er, det er der kommer masser af barrierer og der kommer og masser af ting som vi ikke er enige i. Vi er jo som sagt startet ud i treparten her, faktisk med at være ret enige. I hvert fald. Hvad kan man sige? De traditionelle modsætninger mellem DN og landbrug fødevarer? Her synes jeg faktisk vi tager et rigtig godt udgangspunkt. Jeg, jeg, jeg ser udfordringerne især nogle steder omkring, ønsket om de store naturarealer, der breder sig ind over den gode landbrugsjord, uden at der kan man, uden at man kan sige, at der enten er kvælstofproblem eller et en grund til at beskytte det grundvand, som måske er nedeunder. Der, hvor det, hvor vi ikke, hvor vi som landmænd ikke har de faglige argumenter, hvor det kun er er et enkelt

ønske, der kommer ind. Altså den her, hvor vi ikke kan hænge flere hatte på den enkelte hektar. Der ser jeg, at vi kan få en udfordring. Men det er også klart, at vi kommer til i det her afbalanceret arbejde i treparten og være med til at pege på nogle arealer, som lodsejere ikke synes skal tages ud af drift. Og det er da en udfordring også, og det ser vel rigtig meget om.

Charlotte Ostertag

Du har lyttet til KL's podcast "På vej mod et grønt Danmark". Tryk på "følg" eller "abonner" der hvor du lytter til podcast, så får du besked, når en ny episode er klar til dig. Tak fordi du lytter med.